

ارایه مدلی برای برنامه ریزی خرید و تخصیص سفارشات در زنجیره تامین دارو برای بیماران خاص با حفظ شاخص پایداری (مطالعه موردی : تامین داروهای انعقادی بیماران هموفیلی)

مهدی مرادی

کارشناسی ارشد دانشکده مهندسی صنایع پردیس البرز دانشکده های فنی دانشگاه تهران

Mahdimoradi1362@yahoo.com

فریبرز جولای

استاد دانشکده مهندسی صنایع پردیس دانشکده های فنی دانشگاه تهران

f.jolai@ut.ac.ir

چکیده

تامین کنندگان نقش بارزی در عملکرد مناسب یک زنجیره تامین دارند و انتخاب مناسب آنها از اهمیت ویژه ای برخوردار است همچنین انتخاب تامین کننده یک مسئله تصمیم گیری چند معیاره شامل عوامل کیفی و کمی میباشد. رویکرد پایداری بر طراحی و عملیات انسان و سیستم ها برای تضمین اینکه استفاده ی انسان از منابع و چرخه های طبیعی منجر به کاهش کیفیت زندگی به واسطه ی از دست رفتن فرصت های اقتصادی آتی یا اثرات مضر بر شرایط اجتماعی، سلامت انسان و محیط زیست نشود تاکید دارد. برای بقای پایداری زنجیره ی تامین همه ی اعضای زنجیره ی تامین شامل تامین کننده گان، تولید کنندگان، توزیع کنندگان، خرده فروشان و مدیران باید پایداری را حفظ کنند. تعیین شاخص های ارزیابی عملکرد که منجر به پایداری تامین کنندگان میشود در یک دسته بندی کلی به شاخص های اقتصادی، اجتماعی و محیط زیست تقسیم میشود. در این پژوهش در کنار معیار های پایداری معیار ها و زیر معیار های دیگری که در انتخاب تامین کننده ی دارو های بیماران هموفیلی نقش دارند، این معیار ها به وسیله ی مطالعات کتابخانه ای و بررسی میدانی نظرات خبرگان مورد بررسی و جمع بندی قرار گرفته اند و به وسیله ی روش تئوری گراف با رویکرد فازی تامین کننده ی منتخب مشخص و بقیه ی تامین کنندگان رتبه بندی شده اند. در نهایت با ارائه مدلی مقدار سفارش به تامین کنندگان را مشخص کرده وبا استفاده از روش فازی حداقل - حداکثر و نرم افزار GAMS مدل را حل میکنیم وبوسیله تحلیل حساسیت مدل را اعتبارسنجی میکنیم.

واژگان کلیدی: انتخاب تامین کننده، زنجیره ی تامین پایدار، بیماران هموفیلی، رویکرد فازی تئوری گراف، تصمیم گیری چند معیاره.

مقدمه

به باور بسیاری از صاحبان نظران در دنیای رقابتی امروز، رقابت از سطح شرکت ها به رقابت میان زنجیره تامین آنها کشیده شده است. برای موفقیت در محیط جدید کسب و کار، زنجیره تامین به بهبود مداوم نیاز دارد. پایداری در زنجیره تامین بحث جدید و بسیار تاثیر گذاری است که به تازگی توجه محققان حوزه زنجیره تامین را به خود معطوف کرده است. هنگامی که ابعاد پایداری در نظر گرفته میشود دامنه ی ارزیابی باید توسعه داده شود. انتخاب تامین کننده شامل تعریف مدل ها و روش هایی جهت گزینش مناسب ترین تامین کننده میباشد. بر اساس چهارچوبی که بوئر و همکاران ارائه داده اند فرایند انتخاب تامین کننده به سه مرحله ی اساسی تعریف معیار های ارزیابی، پیش ارزیابی تامین کننده و انتخاب نهایی تقسیم میشود. زیرا کیفیت تامین کننده ی منتخب به شدت به معیار های استفاده شده در فرایند گزینش وابسته است. زنجیره ی تامین بهداشت و درمان یکی از مهم ترین و پیچیده ترین بخش های صنعت جهان است. تضمین ایمنی و کیفیت دارو ها و خرید از تامین کننده ی مناسب یکی از مهم ترین دغدغه ها میباشد، و به دلایلی اینکه نقش اساسی در سلامت مردم دارد و نیاز کافی و دقیق عرصه ی پزشکی است بسیار مهم میباشد. در این پژوهش با بررسی معیار ها و زیر معیار های مورد بررسی و با استفاده از روش محاسبه ی پرمننت ماتریس ثنوری گراف به انتخاب و ارزیابی تامین کنندگان پرداختیم و چون محصول مورد بررسی فاکتور ۸ خون میباشد که مورد نیاز اساسی بیماران هموفیلی است و برای جلوگیری از خونریزی های داخلی و خارجی مورد استفاده قرار میگیرد شش تامین کننده در چهار کشور جهان قرار گرفته اند در نهایت با ارائه مدلی مقدار سفارش به تامین کنندگان را مشخص کرده و با استفاده از روش فازی حداقل - حداکثر و نرم افزار GAMS مدل را حل میکنیم و بوسیله تحلیل حساسیت مدل را اعتبارسنجی میکنیم.

پیشینه ی موضوع

اکثر مقاله های مدیریت زنجیره ی تامین از سال ۱۹۹۰ به بررسی روابط بین خریدار و فروشنده و معیار های انتخاب تامین کنندگان پرداخته اند. دیکسون (۱۹۶۶) یکی از اولین کسانی است که به بررسی این مطلب پرداخته است. وی بر پایه پرسش نامه ایی از ۱۷۰ مدیر خرید، ۲۳ شاخص مختلف ارزیابی را مشخص کرد. در میان این معیارها، قیمت، عملکرد تحویل و کیفیت به عنوان مهم ترین شاخص های ارزیابی مورد توجه قرار گرفته اند. وبر و همکارانش نیز به مرور ادبیات این معیارها پرداخته اند. آنها ۷۴ مقاله در زمینه ارزیابی تامین کنندگان را بررسی کردند و نتیجه گرفتند که کیفیت در درجه اهمیت بالاتری است و به دنبال آن عملکرد تحویل و قیمت مهم هستند. کاهرامان و همکاران (۲۰۰۳) کلیه معیار های مرتبط با تامین کنندگان، معیار های هزینه را در مسئله ارزیابی و انتخاب تامین کنندگان در نظر گرفتند و روش تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی فازی را برای انتخاب بهترین تامین کنندگان ارائه دادند. وانگ و همکاران (۲۰۰۴) مسئله ارزیابی و انتخاب تامین کنندگان را با هدف ماکزیم سازی ارزش کل خرید و مینیمم سازی هزینه ی کل خرید، مورد بررسی قرار دادند. مرل برنامه ریزی آرمانی، جهت تعیین مقدار سفارش بهینه با در نظر گرفتن محدودیت های ظرفیتی تامین کنندگان و نیاز های تقاضا، برای مسئله ی مورد نظر پیشنهاد گردید. تالوری و نارسپهان (۲۰۰۴) مدل برنامه ریزی خطی را بر پایه ی تجزیه و تحلیل داده های محیطی برای منابع موثر تامین کنندگان که فاکتور های استراتژی چندگانه و عملیاتی در ارزیابی فرایند ها در آن ها موثر بود، مورد نظر قرار دادند. هونگ و همکاران (۲۰۰۵) مدل برنامه ریزی خطی مختلط عدد صحیح برای انتخاب تامین کنندگان را در نظر گرفتند. هدف از مدل آن ها تعیین مقدار بهینه سفارش تامین کنندگان بود و به گونه ای که در آمد آن ها بیشینه شود.

آستن و دمیرتاس (۲۰۰۸) مسئله ی ارزیابی و تامین کنندگان و تعیین مقدار سفارش از تامین کنندگان انتخابی را در شرایط محدودیت های ظرفیتی تامین کنندگان در نظر گرفتند و معیار های مختلف جهت ارزیابی و انتخاب تامین کنندگان را در چهار دسته ی کلی هزینه، ریسک، فرصت ها و مزیت ها ارائه دادند. در نهایت یک روش ترکیبی شامل روش فرایند تحلیل شبکه ای و برنامه ریزی عدد صحیح آمیخته چند هدفه، جهت حل مسئله ارزیابی و انتخاب تامین کنندگان ارائه گردید. روش حدی برای حل مسئله مورد نظر پیشنهاد گردید (۲۰۰۹) و معقول (۲۰۰۹)

مدل فازی برای چند کالا و چند دوره برای انتخاب تامین کنندگان و مشکل خرید همراه با در نظر گرفتن تخفیف و با محدودیت های ظرفیت و بودجه را ارائه دادند اسفندیاری و سیف برقی (۲۰۱۳) مدل چند هدفه برای تخصیص سهمیه تامین کنندگان هنگامی که تقاضا به قیمت پیشنهادی تامین کنندگان وابسته باشد را بیان کردند. نظری و همکاران (۲۰۱۳) انتخاب تامین کننده و مسئله تخصیص سفارشات را با استفاده از برنامه ریزی خطی چند هدفه دو فازی بیان کردند. کو و همکارانش (۲۰۱۰) یک روش جدید مبتنی بر شبکه عصبی و تحلیل تصمیم گیری چند گزینه ایی برای انتخاب تامین کنندگان سبز ارائه دادند. معیار های آنها عبارتند از کیفیت، تحویل به موقع، مسائل اقتصادی، مسائل اجتماعی و معیار های زیست محیطی. یک مدل سیفسی و بویوک اوزکان (۲۰۱۲) مدیریت زنجیره ی تامین سبز را برای ارائه چهار چوب ارزیابی برای تامین کنندگان سبز بررسی کردن، آنها از یک مدل MCDM ترکیبی فازی بر اساس DEMATEL فازی، ANP فازی و تکنیک TOPSIS فازی به منظور ارزیابی تامین کنندگان سبز استفاده کردند معیار اصلی که در مقاله خود در نظر گرفتند سازمان، عملکرد اقتصادی، کیفیت خدمات، تکنولوژی، صلاحیت سبز، مسئولیت های اجتماعی و تولید پاک بودند. کنان و همکاران (۲۰۱۳) تصمیم گیری چند معیاره ی فازی و برنامه ریزی چند هدفه برای انتخاب تامین کنندگان را در زنجیره ی تامین سبز از نظر معیار های اقتصادی و محیطی آن مورد بررسی قرار دادند.

تامین کننده پایدار

پایداری یک موضوع مهم برای شرکت هایی شده است که مسائل اجتماعی و زیست محیطی را در استراتژی خود گنجانده اند بسیاری از شرکت ها در مدیریت زیست محیطی داوطلبانه به ابزار های ارتباطی نظیر سیستم های مدیریت زیست محیطی استاندارد (ISO 4001) ارزیابی های چرخه ی عمر، برچسب گذاری زیست محیطی کالاها، پروژه های رها سازی کربن و طرح های گزارش دهی پایداری سرمایه گذاری میکنند. مدیریت زنجیره ایی تامین کننده ی پایدار (SSCM) به صورت مدیریت جریان مواد و اطلاعات و نیز همکاری شرکت های همراه و زنجیره تامین تعریف میشود مادامی که اهداف از همه ی ابعاد سه گانه ی توسعه ی پایدار یعنی اقتصادی، محیطی و اجتماعی به حساب آیند انتخاب تامین کننده با این واقعیت که معیار های مختلف در فرآیند تصمیم گیری باید در نظر گرفته شوند پیچیده میشود. علاوه بر شاخص های اقتصادی توسعه ی تامین کننده اجتماعی و سبز برای مدیریت زنجیره ی تامین پایدار اثر بخش نیز ضروری میباشد. به علاوه توجه همزمان به عوامل اجتماعی و محیطی مستلزم اولویت در دستور کار بودن انتخاب تامین کننده است. انتخاب تامین کننده در مدیریت زنجیره ی تامین پایدار به وضوح یک فعالیت بحرانی در مدیریت خرید است چرا که پایداری محیطی و عملکرد طبیعی بنگاه میتواند به وسیله تامین کنندگان آن نشان داده شود. شاخص های اجتماعی داخلی به رویه های استخدام نظیر حقوق و دستمزد، منابع انسانی و کمیته های ایمنی و سلامت در کار اشاره دارد. شاخص های اجتماعی خارجی روابط با انجمن های محلی و شرکای پیمانی مانند تامین کنندگان و سازمان های غیر دولتی را در نظر میگیرد.

زنجیره تامین بهداشت و درمان

امروزه تحقیقات بسیاری در حوزه ی زنجیره ی تامین بهداشت و درمان در جریان است. چالش بزرگ زنجیره ی تامین در این حوزه، فشار بر سازمان بهداشت و درمان است که به دنبال فرصتی برای بهبود بازده عملیاتی و کاهش هزینه ها به منظور بهبود کیفیت هستند. مدیریت زنجیره ی تامین در بهداشت و درمان در برابر صنایع دیگر به دلیل تاثیری که بر سلامت مردم دارد و نیاز کافی و دقیق عرضه ی پزشکی با توجه به نیاز های بیمار پیچیده است. تعدادی از روش های مختلف زنجیره ی تامین در سال های اخیر به تصویب رسیده، اما چالش هایی با خود به همراه داشته است. مطالعه ی زنجیره ی تامین خون برای دستیابی به شاخص های کیفی و اقتصادی مناسب، از اهمیت به سزایی برخوردار است. از دیدگاه یک زنجیره ی تامین، جریان خون و محصولات آن از اهداکننده تا بیمار ممکن است در نگاه اول یکی از ساده ترین مسائل انبارداری و توزیع در ادبیات زنجیره ی تامین به نظر می رسد. خون کامل از اهدا کننده دریافت میگردد و پس از طی فرآیند هایی در مراکز خون به اجزای مختلفی تبدیل میگردد و به بیمارستان ها ارسال میشود.

برخی از مطالعات انجام شده در این زمینه عبارتند از :

هملمایر (۲۰۱۰) با استفاده از مدل سازی عدد صحیح مسیریابی محصولات خون از مرکز اهدا خون به بیمارستان ها در شرق استرالیا را مورد مطالعه قرار داده است. ساهین و همکاران (۲۰۰۷) از مدل سازی عدد صحیح برای حل مسئله ی مکان یابی و تخصیص در منطقه ای سازی خدمات مربوط به خون در ترکیه استفاده کرده است. کندال (۱۹۸۰) با استفاده از برنامه ریزی آرمانی سیاست های جمع آوری و توزیع را با اهداف چندگانه بررسی کرده است. او در مقاله ی خود به این نکته اشاره کرده است که برنامه ریزی آرمانی در مقایسه با شبیه سازی قابل فهم تر است و تایید نتایج آن نیز ساده تر است. با استفاده از نوع مدل سازی تصمیم گیرنده میتواند اهداف مختلف را با توجه به اولیوت های آنها در نظر گیرد و تاثیرات تصمیمات مختلف را ارزیابی نماید. ناگرونی و همکاران (۲۰۱۲) یک مدل بهینه سازی شبکه ی زنجیره ی تامین محصول فاسد شدنی ارائه کرده است. ه طور خاص آن ها یک سیستم بانک خون منطقه ای متشکل از سیاست های جمع آوری ، تسهیلات پردازش و تست، تجهیزات انبارش ، مراکز توزیع و همچنین تقاضا که معمولاً بیمارستان ها میباشد مطالعه کرده اند. مدل آنها بسیاری از مسادل مرتبط با زنجیره های تامین خون از جمله تخصص بهینه ، ریسک ناشی از سمث عرضه و همچنین کاهش دور ریز و محصولات فاسد شده هم زمان با ارضای تقاضاهای غیر منطقی را در نظر میگیرد.

بیماری هموفیلی

هموفیلی یکی از شناخته ترین بیماری های ارثی انعقاد خون است که برای اولین بار در تلمود از آن نام برده شد و اوایل قرن بیستم به وسیله راسپوتین و آلکسی ، پسر بیمار آخرین اپراتور روسیه ، که هموفیلی شدید را از ملکه ویکتوریا به ارث برده بود معروف شد . میزان شیوع هموفیلی نوع A (کمبود فاکتور ۸ انعقادی) در دنیا ثابت است . ۷ تا ۱۰ نفر از هر صد هزار نفر متولدین ذکور ، گرفتار این بیماری میشوند . هموفیلی نوع A و B بیماری های وابسته به جنس اند که مردان بیمار و زنان ناقل بیماری اند . شدت و سرعت خونریزی افراد هموفیلی در مقایسه با بقیه افراد طبیعی بیشتر نیست ، بلکه مدت زمان آن طولانی تر است خون افراد هموفیل به اندازه کافی فاکتور انعقادی ندارد . شایع ترین نوع هموفیلی نوع A است ، که خون افراد مبتلا فاکتور ۸ ندارد و همچنین مبتلایان نوع B فاقد فاکتور ۹ هستند . در صورت نبود اقدامات پیشگیرانه ، بیماران هموفیل شدید از خونریزی های خطرناک در مفاصل اصلی و عضلات که سالانه بین ۳۰ تا ۳۵ بار تکرار میشوند رنج خواهند برد . خونریزی ها عموماً در مفاصلی نظیر زانو و مچ پا ، با شروع راه رفتن پسر بچه ها آغاز می شوند رنج خواهند برد . تکرار همین خونریزی هاست که باعث تخریب پیش رونده ی مفصل ، محدودیت حرکتی ، تغییر شکل عضو و معمولیت بیمار میشود . هزینه تحمیلی این بیماری ها به جامعه بسیار سنگین است ، نه تنها به دلیل مرگ زود هنگام شهروندانی که پتانسیل عضوی مفید بودن برای جامعه را دارند ، بلکه به دلیل اینکه اگر این افراد به درستی درمان نشوند ، به افراد معلول و سر بار جامعه و خانواده تبدیل خواهند شد ، قادر به ادامه تحصیل نخواهند بود و نهایتاً به علت بیکاری ، احساس ناامنی و بی کفایتی خواهند کرد . خواهران آنها نیز در این اضطراب به سر میبرند که آیا ناقل این بیماری به فرزندان پسر هستند یا خیر.

داروهای مورد نیاز بیماران هموفیلی :

داروخانه مرکز درمان جامع هموفیلی ایران ، وظیفه تهیه و توزیع فرآورده ها را به عهده دارد . داروخانه پس از سفارش و هماهنگی با وزارت بهداشت و شرکت های توزیع و پخش دارویی ، این فرآورده ها را تهیه و در سردخانه مرکز درمان نگهداری میکند و میکوشد تا در حد امکان هیچ گونه کمبودی در این زمینه به وجود نیاید .

فاکتور های انعقادی برای درمان:

فاکتور VIII- فاکتور IX- فاکتور VII

مدل تئوری گراف با استفاده از مقایسه پرممنت ماتریس با روکرد فازی در مسائل تصمیم گیری

روشهای حل بسیار زیادی برای مسائل تصمیم گیری چند شاخصه (MADM) مثل AHP, ANP, TOPSIS, VIKOR, GRA, LINMAP وجود دارد. در این مدل که به طور گسترده در مسائل تصمیم گیری چند شاخصه کاربرد دارد، بر مبنای محاسبه ی پرممنت ماتریس با رویکرد فازی میباشد که میزان تاثیرگذاری معیارها و زیر معیارها را بر هم بررسی میکند. نحوه ی محاسبه ی پرممنت شبیه به دترمینان میباشد با این تفاوت که تمامی منفی ها در محاسبه ی دترمینان تبدیل به مثبت میشود، در ادامه نحوه محاسبه پرممنت توضیح داده میشود

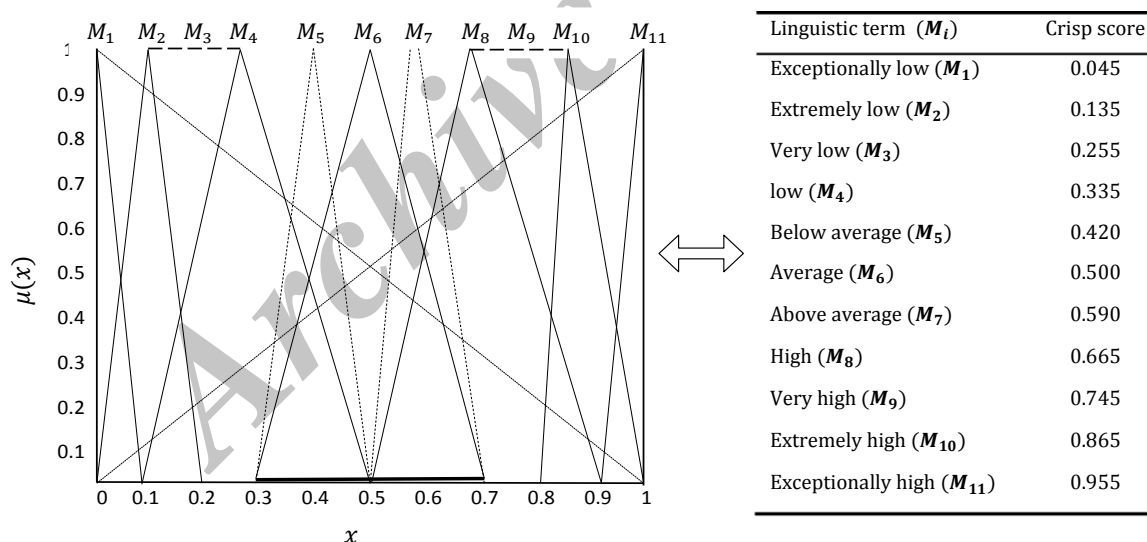
روش حل مسائل تصمیم گیری چند معیاره با روش GT-MP-DM

در این قسمت روش حل مسائل تصمیم گیری چند معیاره با تئوری گراف و محاسبه ی پرممنت ماتریس با رویکرد فازی بررسی میشود.

مرحله ۱ - تشخیص معیارها و زیر معیارها که جزئی از مسئله تصمیم گیری چند معیاره میباشد.

مرحله ۲ - تشکیل ماتریس Ψ ، طبق فرمول ۱، که درایه های آن به جز قطر اصلی همه صفر می باشند و بر روی قطر اصلی اهمیت زیر معیارها نسبت به تامین کننده مورد بررسی با توجه به شکل شماره ۱ نوشته می شود. در این جدول یازده مورد مقایسه ی فازی محاسبه شده است که به ترتیب اهمیت قرار داده شده است.

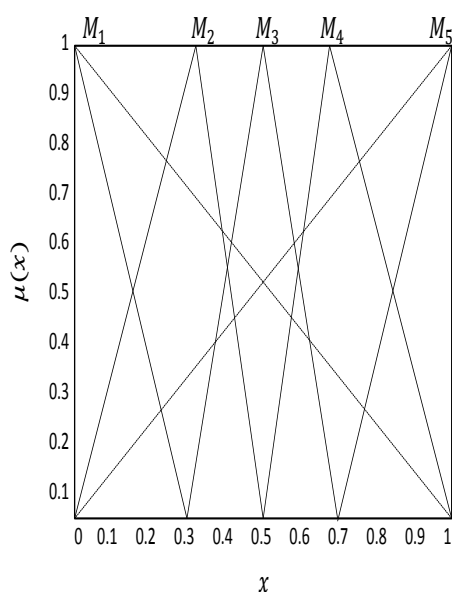
جدول ۱

$$\Psi = \begin{bmatrix} C_{11} & 0 & \dots & 0 \\ 0 & C_{22} & \vdots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & \dots & 0 & C_{mm} \end{bmatrix} \quad (1)$$

مرحله ۳ - تشکیل ماتریس β که قطر اصلی آن صفر است و بقیه درایه ها مقایسه فازی زیر معیار ها نسبت به همدیگر میباشند ، امتیاز ها نیز در پنج مورد در جدول شماره ۲ آورده شده است . نحوه ی به دست آمدن اعداد فازی در کنار جدول نمایش داده شده است.

$$\beta = \begin{bmatrix} 0 & r_{12} & \dots & r_{1n} \\ r_{21} & 0 & \dots & r_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ r_{n1} & \dots & 0 & 0 \end{bmatrix} \quad (۲)$$

$$\begin{aligned} \mu_{M_1}(x) &= \begin{cases} 1, & x = 0 \\ (0.3 - x)/0.3, & 0 \leq x \leq 0.3 \\ 0, & 0.3 \leq x \leq 1 \end{cases} \\ \mu_{M_2}(x) &= \begin{cases} (x - 0)/0.25, & 0 \leq x \leq 0.25 \\ (0.5 - x)/0.25, & 0.25 \leq x \leq 0.5 \\ (x - 0.75)/0.25, & 0.5 \leq x \leq 0.75 \\ 0, & 0.75 \leq x \leq 1 \end{cases} \\ \mu_{M_3}(x) &= \begin{cases} (x - 0.3)/0.2, & 0.3 \leq x \leq 0.5 \\ (0.7 - x)/0.2, & 0.5 \leq x \leq 0.7 \\ 0, & 0.7 \leq x \leq 1 \end{cases} \\ \mu_{M_4}(x) &= \begin{cases} (x - 0.5)/0.25, & 0.5 \leq x \leq 0.75 \\ (1 - x)/0.25, & 0.75 \leq x \leq 1 \\ 0, & 0 \leq x \leq 0.5 \end{cases} \\ \mu_{M_5}(x) &= \begin{cases} (x - 0.7)/0.3, & 0.7 \leq x \leq 1 \\ 0, & 0 \leq x \leq 0.7 \end{cases} \end{aligned}$$

Linguistic term (M_i)	Crisp score
Much less important (M_1)	0.115
Less important (M_2)	0.295
Equally important (M_3)	0.495
More important (M_4)	0.695
Very important (M_5)	0.895

جدول ۲

مرحله ۴ - تشکیل ماتریس ξ که از جمع کردن ماتریس Ψ و β به دست می آید .

$$\xi = \psi + \beta = \begin{bmatrix} C_1 & r_{12} & r_{13} & \dots & r_{1n} \\ r_{21} & C_2 & r_{23} & \dots & r_{2n} \\ r_{31} & r_{32} & C_3 & \dots & r_{3n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ r_{n1} & r_{n2} & r_{n3} & \dots & C_n \end{bmatrix} \quad (۳)$$

مرحله ۵ - محاسبه ی پرمیننت ماتریس ξ از فرمول زیر :

$$\begin{aligned}
 Per(\xi) = & \prod_{i=1}^N C_i + \sum_{i,j,\dots,N} (r_{ij}r_{ji})C_k C_l \dots C_N + \sum_{i,j,\dots,N} (r_{ij}r_{jk}r_{ki} + r_{ik}r_{kj}r_{ji})C_l C_n \dots C_N \\
 & + \left\{ \sum_{i,j,\dots,N} (r_{ij}r_{ji})(r_{kl}r_{lk})C_n C_m \dots C_N + \sum_{i,j,\dots,N} (r_{ij}r_{jk}r_{kl}r_{li} + r_{il}r_{lk}r_{kj}r_{ji})C_l C_n \dots C_N \right\} \\
 & + \left[\sum_{i,j,\dots,N} (r_{ij}r_{ji})(r_{kl}r_{ln}r_{nk} + r_{kn}r_{nl}r_{lk})C_m C_o \dots C_N \right. \\
 & \left. + \sum_{i,j,\dots,N} (r_{ij}r_{jk}r_{kl}r_{ln}r_{ni} + r_{in}r_{nl}r_{lk}r_{kj}r_{ji})C_m C_o \dots C_N \right] + \dots
 \end{aligned}$$

مرحله ۶ - تشکیل ماتریس تصمیم که قطر اصلی آن پرمننت های به دست آمده از مرحله ی قبل میباشد و بقیه درایه ها مقایسه ی معیار ها نسبت به تامین کننده ی مورد بررسی میباشد که از جدول فلان انتخاب میشود بعد از تشکیل ماتریس تصمیم پرمننت آن را محاسبه کرده و هر تامین کننده ای که عدد پرمننت ماتریس تصمیم آن از همه بزرگتر باشد تامین کننده ی منتخب و بقیه تامین کنندگان در رتبه های بعدی قرار میگیرند.

معرفی معیارهای موثر و زیر معیارها در فرآیند انتخاب تامین کنندگان با استفاده از روش تئوری گراف GT-MP-DM

منبع	علائم اختصاری	زیر معیارهای منتخب	معیار (علائم اختصاری)
همه منابع	A ₁	میزان استفاده از انرژی های تجدیدپذیر و تجدید ناپذیر	صلاحیت سبز A
همه منابع	A ₂	رعایت استانداردهای زیست محیطی، مثل ISO 14000	
همه منابع	A ₃	حمل و نقل و لجستیک سبز	
همه منابع	A ₄	استفاده از تکنولوژی تولید متناسب با محیط زیست	
همه منابع	A ₅	طراحی جهت ارزیابی و نابودی ضایعات خطرناک جهت جلوگیری از آلودگی ها و میزان بازیافت	
همه منابع	A ₆	نظارت مستمر زیست محیطی	
همه منابع	A ₇	بسته بندی سبز	

Kuo et al 2010	B_1	میزان آموزش کارکنان و درجه صمیمیت و همدلی	صلاحیت‌های اجتماعی B
Kuo et al 2010	B_2	رعایت حقوق انسانی کارکنان	
Kuo et al 2010	B_3	فرصت‌های استخدام افراد معلول	
Buyukzoz kan & cifci 2011	B_4	میزان مشارکت تامین‌کننده در امور خیریه	
Buyukzoz kan & cifci 2011	B_5	برنامه‌های ایمنی شغلی	
Buyukzoz kan & cifci 2011	B_6	فرصت‌های شغلی ایجاد شده	
همه منابع	C_1	میزان سوددهی تامین‌کننده	اهداف اقتصادی C
همه منابع	C_2	قدرت و ضعف مالی تامین‌کننده	
Ghodsypour & O'Brein 1998	C_3	درآمد حاصل از بازیافت	
همه منابع	C_4	قیمت محصول	
همه منابع	C_5	تعرفه‌های گمرکی	
[Chan & Kumar 2007	C_6	هزینه تاخیر	
Lin et al 2011	C_7	هزینه حمل و نقل و توزیع	
Buyukzoz kan & cifci 2011	D_1	تکنولوژی و توان تولید دارو و قابلیت انعطاف‌پذیری خط تولید	صلاحیت ساخت و قابلیت فناوری D
Buyukzoz kan & cifci 2011	D_2	سابقه فعالیت و ارزش برند تولیدکننده	
Buyukzoz kan & cifci 2011	D_3	قابلیت دستیابی به تکنولوژی جدید و نوآوری	
Buyukzoz kan & cifci	D_4	سرعت توسعه	
همه منابع	E_1	پایداری کیفیت	کیفیت E
همه منابع	E_2	تضمین کیفیت	
همه منابع	E_3	تعهد کیفی مدیریت	
Lin et al 2011	E_4	قابلیت اطمینان	
Lin et al 2011	E_5	تحقیق و توسعه	
Lin et al 2011	E_6	نرخ بازگشت محصول	
خبرگان	F_1	برنامه‌ریزی مناسب جهت سفارش و تحویل به‌موقع و برنامه‌ریزی مدون جهت مقابله با تاخیر	زمان تحویل F
خبرگان	F_2	استفاده از استراژی مناسب در زمان بحرانی و اورژانس	
خبرگان	F_3	سابقه خوب در تحویل‌های قبلی و تامین نیازهای دارویی (بیشینه عملکرد)	
همه منابع	F_4	مکانیزم کاهش زمان فرآیند سفارش تا تحویل	
همه منابع	F_5	طراحی شبکه ارائه خدمات مشتریان	
خبرگان	G_1	حمل و نقل مناسب دارو (حفظ زنجیره سرد)	سلامت G
خبرگان	G_2	نگهداری و تولید دارو در ایزولاسیون و استریل جهت جلوگیری از رشد باکتری‌ها و آلودگی‌ها	
خبرگان	G_3	بسته‌بندی مناسب و تجهیزات لازم جهت تزریق و استفاده از دارو	
خبرگان	G_4	در نظر گرفتن عمر قفسه‌ای محصول و تاریخ انقضاء دارو	
خبرگان	G_5	به‌کار بردن استانداردهای مناسب با تولید	
خبرگان	G_6	کاهش ریسک انتقال بیماری‌های خونی از طریق دارو	

Kuo et al 2010	H_1	تامین رضایت مشتریان و تلاش برای رفع خواسته‌های آن‌ها	
Kuo et al 2010	H_2	تعداد دفعات جبران خسارت و پیگیری شکایت مشتریان	
Kuo et al 2010	H_3	سرعت پاسخ‌دهی و طرز برخورد با مشتری	خدمات
Tseng & chiu 2013	H_4	درجه صمیمیت و همدلی	مشتریان
Tseng & chiu 2013	H_5	قابلیت دسترسی تامین کننده	H
Tseng & chiu 2013	H_6	استفاده از سیستم‌های اینترنتی و سیستم مبتنی بر وب	
Chan & Kumar 2007	I_1	ثبات سیاسی	
Chan & Kumar 2007	I_2	اقتصاد کشور تامین کننده	
Chan & Kumar 2007	I_3	ساختار جغرافیایی	ریسک
Chan & Kumar 2007	I_4	تروریسم	I
Chan & Kumar 2007	I_5	شرایط آب و هوایی	
Chan & Kumar 2007	I_6	تفاوت‌های فرهنگی	

در این پژوهش تامین کنندگان داروهای بیماران هموفیلی را با روش GT-MP-DM مورد ارزیابی قرار دادیم لیست تامین کنندگان مورد ارزیابی در جدول شماره ۳ ذکر شده است.

جدول ۳

کشور	نام شرکت	شماره تامین کننده
آمریکا	شرکت TALECRIS	۱
ایران	شرکت داروسازی ثامن	۲
کره	شرکت GREENCROSS	۳
کلمبیا	شرکت BAXTER	۴

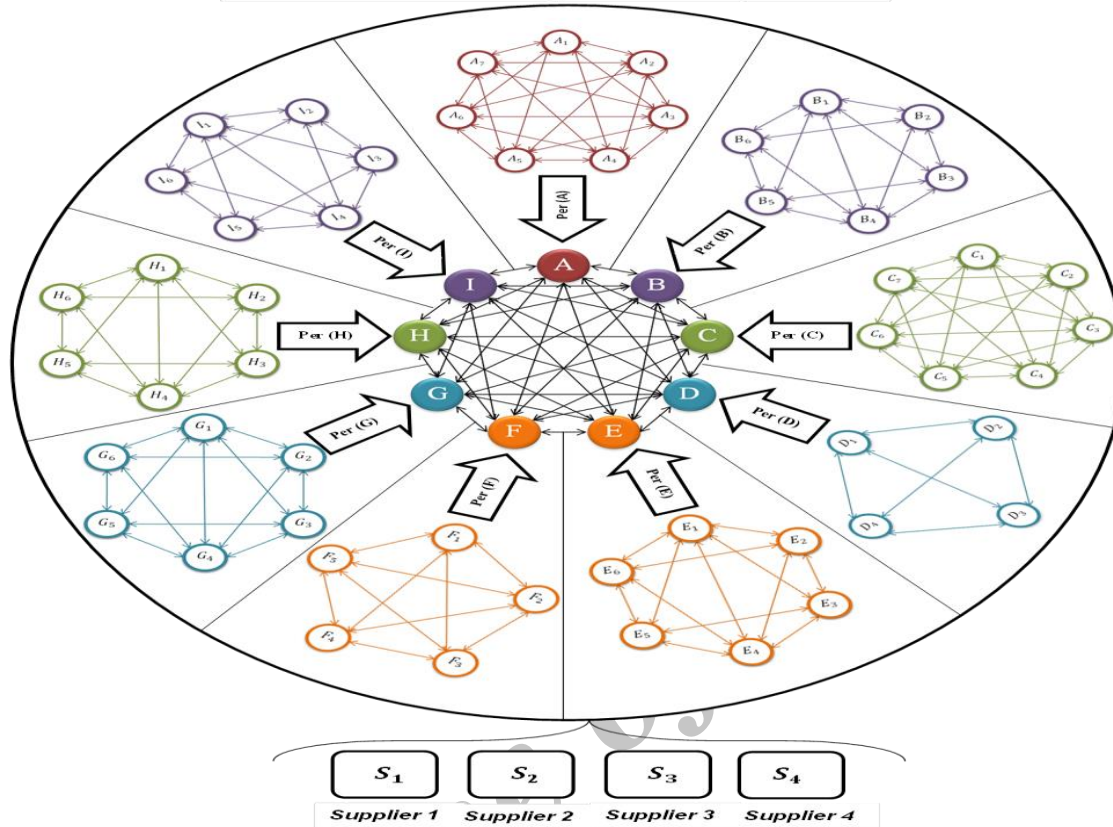
روش حل

را محاسبه میکنیم و تامین کننده ی منتخب را مشخص میکنیم ، به علت طولانی بودن برای هر یک از ۴ تامین کننده پرممنت ماتریس محاسبات روش حل به ذکر پاسخ نهایی تامین کنندگان بسنده شده است

نمودار گراف

در ادامه نمودار تصمیم گراف (شکل نمایش داده شده است؛ در این شکل ۹ معیار اصلی به شکل یک ۹ ضلعی که هر گوشه ی آن معیار مورد نظر با علامت اختصاری مشخص شده است و زیر معیارهای هر کدام از این معیارها به گوشه‌های این شکل مرتبط شده است. این شکل ابعاد و چگونگی مسئله تصمیم را بیان می کند

Structural model of supplier selection problem

نتایج بدست آمده از روش GT-MP-DM

در رابطه با تامین کننده اول که تامین کننده منتخب نیز هست با توجه به محاسبات فوق معیارهای مربوط به پایداری زنجیره تامین صلاحیت سبز بیشترین تاثیر، سپس اهداف اقتصادی و صلاحیت اجتماعی در رتبه های بعدی قرار دارند و در بین بقیه معیارها ترتیب تاثیر معیارها به این ترتیب می باشد: سلامت، خدمات مشتریان، کیفیت، ریسک، زمان تحویل، صلاحیت ساخت و قابلیت فناوری.

امتیاز تامین کننده منتخب ۳/۴ برای شرکت داروسازی ثامن می باشد. شرکت در رتبه دوم TALECRIS با امتیاز ۳/۳۶، در رتبه سوم شرکت BAXTER با امتیاز ۲/۱۶، در رتبه چهارم شرکت GREENCROSS با امتیاز ۱/۰۱۶ قرار دارند

رتبه	کشور	تامین کننده	امتیاز GT-MP-DM
2	امریکا	TALECRIS	3.36
1	ایران	ثامن	3.4
3	کلمبیا	BAXTER	2.16
4	کره	GREEN CROSS	1.016

مدل تخصیص سفارشات به تامین کنندگان

این مسئله یک مدل برنامه ریزی چند محصولی، چند دوره‌ای، همراه با چند تامین کننده می‌باشد. که توجه به عوامل پایداری یکی از معیارهای مهم انتخاب تامین کنندگان در این پژوهش می‌باشد. در این مدل می‌خواهیم اندازه‌ی سفارش به تامین کنندگان را در فضای بهداشت و درمان به دست آوریم. تابع هدف این مدل شامل دو هدف است که در زیر به آن اشاره شده است.

۱- اهداف مدل

مدل ارائه شده در این پژوهش شامل دو هدف است:

۱-۱ کاهش هزینه‌های کل

تابع هدف اول، حداقل سازی مجموع هزینه‌های خرید هزینه‌ی سفارش دهی، هزینه‌های نگهداری و هزینه تامین محصول و ارتباط با تامین کننده می‌باشد.

۱-۲ افزایش ارزش خرید

تابع هدف دوم از طریق افزایش سهم تامین کنندگان به دنبال افزایش ارزش خرید است.

۲- فرضیات مدل

مفروضات مدل پیشنهادی:

- زنجیره تامین موردنظر در این پژوهش سه سطحی بوده و دربرگیرنده سطوح تامین، مرکز توزیع و تقاضا (مشتری) می‌باشد.
- همچنین این زنجیره تامین چندمحصولی و چنددوره‌ای در نظر گرفته شده است.
- موقعیت جغرافیایی محل‌های تامین و تقاضا خارج از حدود مدل تحقیق در عملیات تعیین می‌گردد ولی مکان‌یابی مراکز توزیع توسط مدل تعیین می‌گردد.
- ظرفیت توزیع معلوم و مشخص می‌باشد.
- ظرفیت تامین کننده معلوم و مشخص است.
- توابع هدف به صورت فازی در نظر گرفته خواهد شد.
- مدل ریاضی ارائه شده دهدفه شامل اهداف مینیوم هزینه و ماکزیموم ارزش خرید است.
- امکان انبارش در مدل در نظر گرفته شده است.

- به علت اینکه دارو با جان انسان ها در ارتباط است امکان مواجهه با کمبود وجود ندارد.
- تقاضاهای دوره باید در همان دوره از طرف تامین کنندگان پاسخ داده شود و سفارشات عقب افتاده در نظر گرفته نمی شود.
- از آن جایی که فرآورده های خونی با سلامت و جان انسان ها در ارتباط است، کمبود جایز نیست.
- تخفیف در نظر گرفته نشده است.

Indices	اندیس ها
i	محصول ($1 \leq i \leq I$)
s	تأمین کننده ($1 \leq s \leq S$)
d	مرکز توزیع ($1 \leq d \leq D$)
$c, \hat{c}$	مشتری ($1 \leq c \leq C$)
t	دوره ی زمانی ($1 \leq t \leq T$)

Parameters	پارامترها
o_{st}	هزینه ی ثابت سفارش دهی به تأمین کننده s در دوره ی زمانی t
$cost_d^{dist}$	هزینه راه اندازی مرکز توزیع d
$cost_{isd}^{sup-dist}$	هزینه انتقال هر واحد محصول i از تأمین کننده s به مرکز توزیع d در دوره زمانی t
$cost_{idc}^{dist-cus}$	هزینه انتقال هر واحد محصول i از مرکز توزیع d به مشتری c در دوره زمانی t
cap_{ist}^{sup}	ظرفیت تأمین کننده s در تأمین محصول i در دوره زمانی t
cap_{idt}^{dist}	ظرفیت مرکز توزیع d برای محصول i در دوره زمانی t
dem_{ict}	میزان تقاضای مشتری c از محصول i در دوره ی زمانی t
$flow_{isd}^{sup-dist}$	حداکثر جریان انتقال محصول i از تأمین کننده s به مرکز توزیع d

$flow_{idc}^{dist-cus}$	حداکثر جریان انتقال محصول i از مرکز توزیع d به مشتری c
q_{ist}	نرخ خرابی محصول i از تأمین کننده s در دوره t زمانی
h_{it}	هزینه نگهداری محصول i در دوره t زمانی
$price_{ist}$	هزینه خرید هر واحد محصول i از تأمین کننده s در دوره t زمانی
IC_{ist}	هزینه عقد قرارداد با تأمین کننده s برای محصول i در دوره t زمانی
TC_{ist}	هزینه اتمام قرارداد با تأمین کننده s برای محصول i در دوره t زمانی
w_s	امتیاز تأمین کننده s
$bigm \sim \infty$	عدد بسیار بزرگ

Variables

متغیرهای تصمیم

y_{ist}^{sup}	Binary	اگر به تأمین کننده s برای خرید محصول i در دوره t سفارش داده شود در غیر این صورت
S_{ist}^{sup}	Binary	اگر با تأمین کننده s برای خرید محصول i در دوره t قرارداد انعقاد شود در غیر این صورت
T_{ist}^{sup}	Binary	اگر با تأمین کننده s برای خرید محصول i در دوره t قرارداد لغو شود در غیر این صورت
y_d^{dist}	Binary	اگر مرکز توزیع d راه اندازی شود در غیر این صورت
$x_{isd}^{sup-dist}$	Integer	میزان خرید محصول i توسط مرکز توزیع d از تأمین کننده s در دوره t زمانی
$cost_{idct}^{dist-cus}$	Integer	میزان تحویل محصول i توسط مرکز توزیع d به مشتری c در دوره t زمانی
inv_{ict}	Integer	میزان محصول i موجود در انبار مشتری c در دوره t زمانی

<i>Trn Cost</i>	Positive	هزینه‌ی حمل و نقل
<i>Setup Cost</i>	Positive	هزینه‌ی احداث مرکز توزیع
<i>Str Cost</i>	Positive	هزینه‌ی نگهداری
<i>Sply Cost</i>	Positive	هزینه‌ی تأمین محصول و ارتباط با تأمین کنندگان

Mathematical Model

Objective function

$$\text{Min } z^{\text{cost}} = \text{Trn Cost} + \text{Setup Cost} + \text{Str Cost} + \text{Sply Cost}$$

$$\text{Max } Z^{\text{total purchasing value}} = \sum_{i,s,d,t} w_s \times x_{isdt}^{\text{sup-dist}}$$

Subjected to

$$\text{Trn Cost} = \sum_{i,s,d,t} \text{cost}_{isdt}^{\text{sup-dist}} \times x_{isdt}^{\text{sup-dist}} + \sum_{i,d,c,t} \text{cost}_{idct}^{\text{dist-cus}} \times x_{idct}^{\text{dist-cus}} \quad (1)$$

$$\text{Setup Cost} = \sum_d \text{cost}_d^{\text{dist}} \times y_d^{\text{dist}} \quad (2)$$

$$\text{Str Cost} = \sum_{i,c,t} h_{it} \times \text{inv}_{ict} \quad (3)$$

$$\text{Sply Cost} = \sum_{i,s,d,t} \text{price}_{i,s,t} \times x_{isdt}^{\text{sup-dist}} + \sum_{i,s,t} o_{s,t} \times y_{ist}^{\text{sup}} + \sum_{i,s,d,t} \text{IC}_{i,s,t} \times S_{ist}^{\text{sup}} + \sum_{i,s,d,t} \text{TC}_{i,s,t} \times T_{ist}^{\text{sup}} \quad (4)$$

$$\sum_d x_{isdt}^{\text{sup-dist}} \leq \text{cap}_{ist}^{\text{sup}} \quad \forall i, s, t \quad (5)$$

$$\sum_c x_{idct}^{\text{dist-cus}} \leq \text{cap}_{idt}^{\text{dist}} \quad \forall i, d, t \quad (6)$$

$$\sum_s x_{isdt}^{\text{sup-dist}} \leq \text{cap}_{idt}^{\text{dist}} \quad \forall i, d, t \quad (7)$$

$$\sum_s x_{isdt}^{\text{sup-dist}} \geq \sum_c x_{idct}^{\text{dist-cus}} + \sum_s q_{ist} \times x_{isdt}^{\text{sup-dist}} \quad \forall i, d, t \quad (8)$$

$$inv_{ict} = inv_{ic(t-1)} + \sum_d x_{idct}^{dist-cus} - dem_{ict} \quad \forall i, c, t > 1 \quad (9)$$

$$inv_{ic1} = \sum_d x_{idc1}^{dist-cus} - dem_{ic1} \quad \forall i, c \quad (10)$$

$$\sum_d y_d^{dist} = 1 \quad (11)$$

$$\sum_s x_{isd}^{sup-dist} \leq bigm \times y_d^{dist} \quad \forall i, d, t \quad (12)$$

$$\sum_d x_{isd}^{sup-dist} \leq bigm \times y_{i,s,t}^{sup} \quad \forall i, s, t \quad (13)$$

$$\sum_{s,d} x_{isd}^{sup-dist} \leq \sum_{s,d} flow_{isd}^{sup-dist} \quad \forall i, t \quad (14)$$

$$\sum_{d,c} x_{idct}^{dist-cus} \leq \sum_{d,c} flow_{idct}^{dist-cus} \quad \forall i, t \quad (15)$$

$$T_{ist}^{sup} = y_{ist}^{sup} - y_{is(t+1)}^{sup} \quad \forall i, s, t \quad (16)$$

$$S_{ist}^{sup} = y_{ist}^{sup} - y_{is(t-1)}^{sup} \quad \forall i, s, t \quad (17)$$

هدف از ارائه مدل فوق را به ترتیب می‌توان به صورت زیر بیان نمود:

تابع هدف اول: کمینه‌سازی مجموع هزینه‌ها شامل هزینه‌های حمل و نقل، احداث مراکز توزیع، نگهداری و تأمین محصول و ارتباط با تأمین‌کنندگان است.

تابع هدف دوم: بیشینه‌سازی ارزش خرید از تأمین‌کنندگان با امتیاز بالا است.

هزینه‌ی حمل و نقل، هزینه‌ی تأسیس مرکز توزیع، هزینه‌ی نگهداری و هزینه‌ی تأمین محصول و ارتباط با تأمین‌کنندگان به ترتیب در محدودیت‌های (۱) تا (۴) آورده شده است.

میزان محصول خریداری شده از تأمین‌کنندگان نباید از ظرفیت آنان بالاتر باشد، این مفهوم در محدودیت (۵) آورده شده است.

میزان محصول انتقالی از مراکز توزیع به مشتریان نباید از ظرفیت مراکز توزیع تجاوز نماید و میزان محصول خریداری شده از تأمین‌کنندگان نباید از ظرفیت مراکز توزیع بیشتر باشد که به ترتیب در محدودیت‌های (۶) و (۷) آورده شده است.

محدودیت (۸) جهت کنترل جریان مواد بین سطوح است.

محدودیت (۹) و (۱۰) جهت بالانس موجودی و ارضای تقاضا به کار گرفته شده است.

محدودیت (۱۱) تضمین می‌کند که تنها یک مرکز توزیع احداث گردد.

شرط خرید محصول از تأمین‌کننده این است که مرکز توزیع احداث و با تأمین‌کننده ارتباط گرفته شود که این مهم در محدودیت‌های (۱۲) و (۱۳) آورده شده است.

محدودیت‌های (۱۴) و (۱۵) برای عدم تجاوز از جریان بین سطوح تعریف شده‌اند.

و در نهایت محدودیت‌های (۱۶) و (۱۷) جهت تعیین عقد و لغو قرارداد با تأمین‌کنندگان آورده شده است.

روش حل به وسیله روش MAX-MIN

مدل ریاضی ارائه شده در این پژوهش از نوع برنامه ریزی خطی می‌باشد که با استفاده از نرم افزار GAMS کد نویسی شده است. و با استفاده از روش حداکثر - حداقل وزن دهی شده و توابع هدف به یک مدل تک هدفه تبدیل می‌شود و حل می‌کنیم. به دلیل اینکه مساله دارای دو تابع هدف غیرهمجنس هستند از روش فازی ارایه شده توسط لین و همکاران (۲۰۰۴) که توسط Amid در سال

۲۰۱۱ توسعه داده شده برای فازی کردن توابع هدف و محدودیت‌ها استفاده خواهد شد.

$Max \lambda$

Subject to :

$$w_j \times \lambda \leq \mu_{z_j}(x)$$

$$\sum_j w_j = 1$$

$$\lambda \in [0,1]$$

این توابع عضویت به صورت زیر تعریف می‌شوند:

$$\mu_{z_1}^{\max}(x) = \begin{cases} 1 & z_1(x) > z_1^{\text{positive}} \\ 0 & z_1(x) < z_1^{\text{negative}} \\ f_{z_1}^{\max} = \frac{z_1(x) - z_1^{\text{negative}}}{z_1^{\text{positive}} - z_1^{\text{negative}}}, & z_1^{\text{negative}} \leq z_1(x) \leq z_1^{\text{positive}} \end{cases}$$

$$\mu_{z_k}^{\min}(x) = \begin{cases} 1 & z_k(x) > z_k^{\text{positive}} \\ 0 & z_k(x) < z_k^{\text{negative}} \\ f_{z_k}^{\min} = \frac{z_k^{\text{positive}} - z_k(x)}{z_k^{\text{positive}} - z_k^{\text{negative}}}, & z_k^{\text{negative}} \leq z_k(x) \leq z_k^{\text{positive}} \end{cases}$$

برای به دست آوردن z_1^{negative} و z_1^{positive} ها به این صورت عمل می‌شود که ابتدا با در نظر گرفتن هر معیار به تنهایی مسئله حل شود

که در این صورت با توجه به دو معیار موجود دو بار باید هر مسئله حل شود که برای هر حل سه معیار z_1, z_2 محاسبه می‌شود که نتایج مربوطه به صورت یک ماتریس 2×2 در رابطه زیر نشان داده شده است.

$$\begin{matrix} z_1 & z_2 \\ z_1^* & \begin{pmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{pmatrix} \\ z_2^* & \end{matrix}$$

در ماتریس بالا سطر اول مربوط به حالتی است که فقط با در نظر گرفتن معیار z_1 مدل مسئله مورد نظر حل می شود و سطر دوم مربوط به حالت های در نظر گرفتن فقط معیارهای z_2 حل می شوند. مقادیر $z_1^{positive}$ و $z_2^{negative}$ ها نیز به صورت زیر محاسبه می شوند.

$$z_1^{negative} = \min\{a_{11}, a_{21}\}$$

$$z_2^{negative} = \min\{a_{12}, a_{22}\}$$

$$z_1^{positive} = \max\{a_{11}, a_{21}\}$$

$$z_2^{positive} = \max\{a_{12}, a_{22}\}$$

بنابراین توابع عضویت به صورت زیر تعریف خواهد شد:

$$\mu_{z_{\cos t}} = \frac{1194100.1 - z_{\cos t}}{1194100.1 - 637801} \quad \mu_{z_{total \ value \ purchasin \ g}} = \frac{z_{total \ value \ purchasin \ g} - 97171.2}{115872 - 97171.2}$$

مدل به صورت زیر به فازی تبدیل می گردد

Mathematical Model

Objective function

Max λ

Subjected to:

$$\mu_{z_{\cos t}} = \frac{1194100.1 - z_{\cos t}}{1194100.1 - 637801} \geq \lambda \times w_1 \quad \mu_{z_{total \ value \ purchasin \ g}} = \frac{z_{total \ value \ purchasin \ g} - 97171.2}{115872 - 97171.2} \geq w_2 \times \lambda$$

سایر محدودیت ها بدون تغییر آورده می شود که برای جلوگیری از تکرار از آوردن آن خودداری کردیم.

خروجی حاصل از مدل به ازای داده های مطالعه موردی و $w_1 = 0.5, w_2 = 0.5$ در ادامه آورده شده است.

y_{ist}^{sup}		1	2
1	1	1	1
1	4	1	1
2	2	1	1
2	4	1	1
3	1	1	1
3	2	1	1

$x_{isdt}^{sup-dist}$			1	2
1	1	1	6429	6630
1	4	1	1	
2	2	1	5708	4222
2	4	1	1	
3	1	1	4323	
3	2	1		4184

Trn Cost = 1.4812E+5

Setup Cost = 1.2000E+ 5

Sply Cost = 6.4454E+5

Str Cost = 8549

Objective 1 = 921211.80

Objective 2 = 106523.8

نتیجه گیری

حوزه‌ی بهداشت و درمان اهمیت به‌سزایی در افزایش سلامت جامعه دارد و از این رو یک مسئله‌ی حیاتی و اساسی در هر کشوری است. این حوزه بر مسائل سایر بخش‌ها نظیر حوزه‌های پزشکی، اجتماعی، سیاسی، اخلاقی، مالی و کسب و کارهای یک جامعه تأثیر گذار است. در این پژوهش به انتخاب تامین کنندگان برای فرآورده‌های داروهای انعقادی برای بیماران هموفیلی پرداختیم. ابتدا مرور ادبیاتی بر مدیریت زنجیره‌ی تامین، زنجیره‌ی تامین سبز و پایدار، زنجیره‌ی تامین بهداشت و درمان و حوزه‌های مربوط به آن داشتیم و سپس مقالاتی پیرامون انتخاب تامین کنندگان را مورد بررسی قرار دادیم. در این تحقیق، منطقه‌ای را در نظر گرفتیم که برای تامین داروها مورد نیاز بیماران خود، به چهار تامین کننده نیاز دارد. مراکز توزیع داروها را از تامین کنندگان تهیه میکند و بیماران فرآورده‌های مورد نیاز را از این مراکز تهیه میکنند محصولات شامل سه فرآورده‌ی اصلی خون فاکتور هشت، فاکتور هفت، فاکتور نه می‌باشد. ابتدا به شناسایی معیارها و زیرمعیارها از طریق پرسشنامه و مصاحبه با خبرگان پرداختیم. معیارهایی که در این پژوهش شناخته شد، معیارهای صلاحیت سبز، صلاحیت اجتماعی و اهداف اقتصادی جز معیارهای پایداری زنجیره و معیارهای کنترل کیفیت، تحویل به موقع و صلاحیت ساخت بود که در پژوهش‌های سایر محققین نیز به آن‌ها اشاره شده بود. علاوه بر آن، معیار جدیدی تحت عنوان سلامت مطرح شد که شامل زیرمعیارهای استانداردهای نگهداری داروها بسته بندی مناسب، حمل و نقل صحیح فرآورده‌ها، ریسک انتقال بیماری و پاسخگویی به تغییرات تقاضا بود. در کنار این معیارها، تامین کنندگان معیار خدمات مشتریان و ریسک بررسی شده‌اند.

بعد از شناسایی معیارها، به وزن دهی و رتبه بندی تامین کنندگان با استفاده از روش گراف شبکه‌ای (GT-MP-DM) و از طریق نرم افزار متلب پرداختیم. نتایج به دست آمده از آن بدین شرح میباشد در رابطه با تامین کننده اول که تامین کننده منتخب نیز هست با توجه به محاسبات فوق معیارهای مربوط به پایداری زنجیره تامین صلاحیت سبز بیشترین تأثیر، سپس اهداف اقتصادی و صلاحیت اجتماعی در رتبه‌های بعدی قرار دارند و در بین بقیه معیارها ترتیب تأثیر معیارها به این ترتیب می‌باشد: سلامت، خدمات مشتریان، کیفیت، ریسک، زمان تحویل، صلاحیت ساخت و قابلیت فناوری. امتیاز تامین کننده منتخب ۳/۴ برای شرکت داروسازی ثامن می‌باشد. شرکت در رتبه دوم TALECRIS با امتیاز ۳/۳۶، در رتبه سوم شرکت BAXTER با امتیاز ۲/۱۶، در رتبه چهارم شرکت GREENCROSS

با امتیاز ۱/۰۱۶ قرار دارند. در قسمت بعد، مدل ریاضی برای مساله ی انتخاب تامین کنندگان در داروهای انعقادی ارائه شد. مدل پیشنهادی ضمن حداقل سازی مجموع هزینه های خرید، سفارش دهی، نگهداری به دنبال افزایش ارزش خرید از طریق افزایش سهم تامین کنندگان می باشد. برای حل این مدل از روش حداقل - حداکثر فازی برای حل مدل استفاده میکنیم و بوسیله نرم افزار گمز حل کردیم

مراجع

- [1] بی طرف، احمد. "ارایه ی مدلی برای ارزیابی تامین کننده و تعیین میزان سفارش بهینه هر تامین کننده در شرکت ایران خودرو دیزل"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، ۱۳۸۷.
- [2] جعفر نژاد، احمد، اسماعیلیان، مجید، ربیع، مسعود. "ارزیابی و انتخاب تامین کنندگان در زنجیره ی تامین در حالت منبع یابی منفرد با رویکرد فازی"، فصل نامه مدرس علوم انسانی، دوره ی ۱۲، شماره ی ۴، زمستان ۱۳۸۷.
- [3] شفیع زاده، رضا. چالش ها و راهکارهای فراروی مدیریت زنجیره ی تامین، اولین کنفرانس ملی لجستیک و زنجیره تامین، ۱۳۸۳.
- [4] صفریان، مجتبی. "انتخاب تامین کننده با در نظر گرفتن مرحله ی پیش ارزیابی در زنجیره ی تامین"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۸۶.
- [5] مهرگان، محمد رضا، "پژوهش عملیاتی پیشرفته"، انتشارات کتاب دانشگاهی، چاپ اول، ۱۳۸۳.
- [6] مینا، حسن، "تحلیل عوامل کلیدی و ارائه ی یک مدل یکپارچه جهت انتخاب تامین کنندگان در زنجیره ی تامین سبز"، پایان نامه ی کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، ۱۳۹۲.
- [7] ماهنامه علمی تخصصی لجستیک و زنجیره تامین شماره ۳۴ دی ماه ۱۳۹۳
- [8] سیدعلی، خ.ف و خ.ر. اله، ۲۰۱۲. انتخاب تامین کنندگان قطعات در صنعت خودروسازی با استفاده از روش فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) فصلنامه مدیریت توسعه و تحول، ۱۳۹۱(۹)، ۴۵-۵۲.
- [9] امیری، م. مقصود و جهانی، ۲۰۱۱. به کارگیری یک روش IDEA/AHP برای ارزیابی و انتخاب تامین کنندگان. نشریه مدیریت صنعتی، ۲۲(۵)، ۵-۲۲
- [10] علیزاده زوارم، ع. و ع. پویا، ۲۰۱۵. حل مسئله انتخاب تامین کننده با استفاده از مدل ترکیبی تحلیل سلسله مراتبی دلفی فازی-ویگور (FDAHP-VIKOR) مجله پژوهش های مدیریت منابع سازمانی، ۴(۴)، ۴۸، ۲۳-
- [11] صوفی، پ. et al., 2014. "ارایه یک مدل جدید چندهدفه فازی برای انتخاب تامین کنندگان در زنجیره تامین. فصلنامه مدیریت توسعه و تحول، ۵۹(۱۵)، ۴۹-۱۳۹۲
- [12] حدادیان، ۲۰۰۸. انتخاب چند معیاره تامین کنندگان با استفاده از AHP فازی. مطالعات مدیریت صنعتی، ۷۳-۹۶، ۵-
- [13] کانون هموفیلی ایران

[14] Aissauri N., Haouari M., Hassini E. (2007). "Supplier selection and order lot sizing: A review", Computers and Operation Research, 34, 3516-3540.

[15] Amid, A., Ghodsypour, S. H., & O'Brien, C. (2006). "Fuzzy multi objective linear model for supplier selection in a supply chain", International Journal of Production Economics, 104, 394-407.

- [16]Amid, A., Ghodsypour, S. H., & O'Brien, C. (2008). "A weighted additive fuzzy multi objective model for the supplier selection problem under price breaks in a supply chain", *International Journal Production Economics*, 121(2), 323–332.
- [17]Awasthi, A., Chauhan, S. S., & Goyal, S. K. (2010). "A fuzzy multi criteria approach for evaluating environmental performance of suppliers", *International Journal of Production Economics*, 126(2), 370–378.
- [18]Bai, C., & Sarkis, J. (2010). "Green supplier development: Analytical evaluation using rough set theory. *Journal of Cleaner Production*", 18(12), 1200–1210.
- [19]Basnet, C., Leung J.M.Y. (2005). "Inventory lot sizing with supplier selection", *Computers & Operations Research*, 32, 1-14.
- [20]Beşkese, A., Evecen, C. (2012). "SUPPLIER SELECTION IN HEALTHCARE SECTOR", *Journal of Trends in the Development of Machinery and Associated Technology*, Vol. 16(1), 91-94.
- [21] Buckley, J.J. (1985). "Fuzzy hierarchical analysis", *Fuzzy Sets and Systems*, 17(3), 233–247.
- [22]Büyükoçkan, G., & Çifçi, G. (2012). "A novel hybrid MCDM approach based on fuzzy DEMATEL, fuzzy ANP and fuzzy TOPSIS to evaluate green suppliers", *Expert Systems with Applications*, 39, 3000–3011.
- [23]Büyükoçkan, G., & Çifçi, G. (2011). "A novel fuzzy multi-criteria decision framework for sustainable supplier selection with incomplete information", *Computers in Industry*, 62(2), 164–174.
- [24]Chan, F.T.S. (2003). "International selection model for supplier selection process, an AHP", *International Journal of Production Economics*, 41, 3549-3579.
- [25]Chang, D.Y. (1996). "Applications of the extent analysis method on fuzzy AHP", *European Journal of Operational Research*. 95(3), 649–655.
- [26]Chang, D.Y. (1992). "Extent analysis and synthetic decision", *optimization techniques and applications*, 1, 649-655.
- [27]Chang, S.L., Wang, R.C., Wang, S.Y. (2007). "Applying a direct multi-granularity linguistic and strategy- oriented aggregation approach on the assessment of supply performance", *European Journal of Operational Research*, 177, 1013-1025.
- [28]Chen, C., Lin, C., Huang, S. (2006). "A fuzzy approach for supplier selection in supply chain management", *International Journal of Production Economics*, 102(2), 289-301.
- [29]Chopra, S., Meindl, p. (2007). "Supply chain management: strategy, planning and operation", *Das Summa Summarum des Management*, 265-275.
- [30]C. R. Valeri, G. Ragno, M. A. Popovsky. (2004). "Red cell freezing and its impact on the supply chain", *Transfusion Medicine*, 14(5), 387-388.
- [31]Demirtas, E.A., Ustun, O. (2008). "An integrated multi objective decision making process for supplier selection and order allocation", *Omega*, 36(1), 76-90.
- [32]Dickson, G. W. (1966). "An analysis of vendor selection systems and decisions", *Journal of Purchasing*, 2(1), pp. 28-41.
- [33]Ellram, L.M. (1990). "The supplier selection decision in strategic partnerships", *Journal of purchasing and Material Management*, 26(4), 8-12.
- [34]Esfandiari, N., Seifbarghy, M. (2013). "Modeling a stochastic multi-objective quota allocation problem with price-dependent ordering", *Applied Mathematical Modeling*, 37, 5790-5800.

- [35]Ghodsypour, S.H., and C. O'Brien. (1998). "An integrated method using the analytical hierarchy process with goal programming for multiple sourcing with discounted prices", Proceedings of the 14th International Conference on Production Research (ICPR), Osaka, Japan .
- [36]Hassanzadeh Amin, H., Razmi, J. (2009). "An integrated fuzzy model for supplier management: A case study of ISP selection and evaluation", Expert Systems with Applications, 36, 8639-8648.
- [37]Hazlinna M, N., Potter, A. (2009). "Healthcare supply chain management in Malaysia: a case study", Supply chain management: An International Journal 14(3), 234-243.
- [38]Hemmelmayr, V., et al. (2010). "Vendor managed inventory for environments with stochastic product usage", European Journal of Operational Research, 202 (3), 686-695.
- [39]Hong, G. H., Park, S. C., Jang, D. S., & Rho, H. M. (2005). "An effective supplier selection method for constructing a competitive supply relationship". Expert Systems with Applications, 28(4), 629-639.
- [40]Hu, J. (2004). "Supplier selection determination and centralized purchasing decisions", PhD. thesis, Washington State University.
- [41]Jabbour, A. B. L. S., & Jabbour, C. J. C. (2009). "Are supplier selection criteria going green? Case studies of companies in Brazil", Industrial Management & Data Systems, 109(4), 477-495.
- [42]Jyrki S. Ryttilä, Karen M. Spens. (2006). "Using simulation to increase efficiency in blood supply chains", Management Research News, 29(12), 801-819.
- [43]Kahraman, C.(2008). "Fuzzy Multi-Criteria Decision Making and fuzzy sets", Springer Optimization and Its Applications Volume 16, 1-18.
- [44]Kahraman, C., Cebeci, U., Ulkan, Z. (2003). "Multi-criteria supplier selection using fuzzy AHP", Logistics Information Management, 16(6), 382-394.
- [45]Kannan, D., Khodaverdi, R., Olfat, L., Jafarian, A., Diabat, A. (2013). "Integrated fuzzy multi criteria decision making method and multi objective programming approach for supplier selection and order allocation in a green supply chain", Journal of Cleaner Production. (47), 355-367.
- [46]Kasilingam, R.G., Lee, C.P. (1966). "Selection of vendors a mixed-integer programming approach", Computers and Industrial Engineering, 31:347-350.
- [47]Kendall, K.E. (1980). "Multiple objective planning for regional blood centers", Long Range Planning, 13(4), 98-104.
- [48]Kumar, M., Vart, P., Shankar, P. (2004). "A fuzzy goal programming approach for supplier selection problem in a supply chain", Computer and Industrial Engineering, 46, 69-85 .
- [49]Kumar, M., Vrat, P., & Shankar, R. (2006). "A fuzzy programming approach for vendor selection problem in a supply chain", International Journal Production Economics, 101, 273-285.